

ПРОГРАМА ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО ИКОНОМИКА

1. **Предмет и структура на икономическата теория.** Основният икономически проблем. Потребности, блага, ресурси. Оскъдност и алтернативни разходи. Граница на производствените възможности. Основни раздели на икономическата теория.

2. **Форми на икономическа организация.** Основни проблеми на икономиката. Традиционна икономика. Централно управлявана и пазарна икономика. Смесена икономика.

3. **Пазарно търсене и пазарно предлагане.** Индивидуално и пазарно търсене. Закон за търсенето и крива на търсенето. Фактори на търсенето. Еластичност на търсенето. Закон за предлагането и крива на предлагането. Фактори на предлагането. Еластичност на предлагането.

4. **Механизъм на пазарно равновесие.** Равновесна цена и равновесно количество. Дефицит и излишък. Нарушаване и възстановяване на пазарното равновесие. Моментно, краткосрочно и дългосрочно пазарно равновесие.

5. **Потребителско поведение.** Ползност и потребителски избор. Обща и пределна ползност. Закон за намаляващата пределна ползност. Криви на безразличието. Бюджетни ограничения. Равновесие на потребителя.

6. **Фирмена организация на стопанската дейност.** Същност и основни характеристики на фирмата. Класификация на фирмите. Еднолични фирми. Дружествени фирми. Акционерни дружества.

7. **Производство и производствена функция.** Фактори и резултати на производството. Производствена функция на фирмата. Оптимизиране на производството в краткосрочен и дългосрочен период. Закон за намаляващата възвръщаемост.

8. **Приходи и разходи на фирмата.** Приходи и доходи на фирмата. Общ, среден и пределен приход. Производствени разходи на фирмата. Нормална и икономическа печалба. Разходите на фирмата в краткосрочен и дългосрочен период.

9. **Съвършена конкуренция.** Фирмено предлагане при съвършена конкуренция. Максимизиране на печалбата на фирмата.

10. **Несъвършена конкуренция.** Чист монопол. Антимонополно регулиране.

11. **Несъвършена конкуренция.** Монополистична конкуренция. Олигопол.

12. **Ценообразуване на производствените фактори.** Търсене и предлагане на производствени фактори. Факторен доход – трансферен доход и икономическа рента.

13. **Пазар на труда.** Търсене, предлагане и равновесие на трудовия пазар. Работната заплата като факторен доход. Влияние на синдикатите върху

пазара на труда.

14. **Брутен продукт.** Същност и видове брутен продукт: брутен национален продукт и брутен вътрешен продукт. Подходи за измерване на брутния продукт. Номинален и реален брутен продукт. Други индикатори на икономическата активност.

15. **Цикличност на икономическото развитие.** Същност и причини за икономическите цикли. Бизнес цикъл – основни фази. Особенности на съвременния икономически цикъл.

16. **Инфлация.** Същност и измерване. Причини за инфлацията. Видове инфлация. Последници от инфлацията. Антиинфлационна политика.

17. **Заетост и безработица.** Същност и структура на заетостта. Безработица – същност и измерване. Видове безработица. Пълна заетост и естествено равнище на безработицата. Регулиране на заетостта и безработицата.

18. **Фискална политика.** Същност, цели и инструменти на фискалната политика. Видове фискална политика. Данъчно облагане – основни принципи. Видове данъци. Държавен бюджет. Бюджетен дефицит и държавен дълг.

19. **Пари и банки.** Същност и функции на парите. Еволюция на парите. Банкова система – структура и функции. Търсене и предлагане на пари. Паричен пазар.

20. **Парична политика.** Централна банка – статут и функции. Цели и инструменти на паричната политика. Видове парична политика. Парична политика в България. Валутен борд.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

А. Основна

1. Спасов, Тр., Пл. Пашов. Обща теория на пазарното стопанство. Макроикономика. София: Нова звезда, 2002.
2. Кънев, М. и др. Микроикономика. Учебник за техникумите по икономика и търговия. София: Мартилен, 2000.
3. Кънев, М. и др. Макроикономика. Учебник за техникумите по икономика и търговия. София: Мартилен, 2000.

Б. Допълнителна

1. Йорданов, Й. Микро- и макроикономика. Шумен: УИ Епископ Константин Преславски, 2004.
2. Младенова, З. и др. Микроикономика. Варна: Стено, 2001.
3. Владимиров, В. и др. Макроикономика. Варна: Стено, 2003.
4. Савов, Ст. и др. Икономикс. София: Тракия-М, 1998.